

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2022
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

α. ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ: Ιδρύθηκε το 1682 από το μεγάλο Τραπεζούντιο δάσκαλο του γένους Σεβαστό Κυμινήτη και λειτούργησε παρά τις αντιξοότητες μέχρι το 1922. Το Φροντιστήριο έπαιξε σημαντικό ρόλο στην πνευματική και ηθική ανάπτυξη των Ελληνοποντίων και στην ανάπτυξη της εθνικής τους συνείδησης (σχ. βιβλ. σελ.248)

β. ΟΜΑΔΑ ΙΑΠΩΝΩΝ: Το μοναδικό νέο πολιτικό στοιχείο έως το 1909 ήταν η εμφάνιση της κοινοβουλευτικής ομάδας των Ιαπώνων, πολιτικού μορφώματος υπό τον Δημήτριο Γούναρη, που ιδρύθηκε το 1906. Επίκεντρο της κριτικής του ήταν η αδυναμία του πολιτικού συστήματος να προσαρμοστεί στις εξελίξεις της κοινωνίας. Η ομάδα δεν μπόρεσε να επιβιώσει και διαλύθηκε το 1908. (σχ. βιβλ. σελ.86)

γ. Εθνικόν Κομιτάτον: Μικρότερης απήχησης πολιτικός σχηματισμός στην εθνοσυνέλευση του 1862-64 ήταν το Εθνικό Κομιτάτο. Το Εθνικό κομιτάτο με αρχηγό τον Επαμεινώνδα Δεληγιώργη υποστήριζε την ανάπτυξη του κοινοβουλευτισμού, τον εκσυγχρονισμό της χώρας, την οικονομική ανάπτυξη και μεταρρυθμίσεις στη διοίκηση και στο στρατό, πολιτισμική εξάπλωση στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. (σχ. βιβλ. σελ.77)

ΘΕΜΑ Α2

- α. Σωστό**
- β. Λάθος**
- γ. Λάθος**
- δ. Σωστό**
- ε. Σωστό**

ΘΕΜΑ Β1

Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 80: «Το Τρικουπικό κόμμα...πρωτοβουλία για επενδύσεις.»

ΘΕΜΑ Β2

α. Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 154 στο σχολικό βιβλίο: «Η ΕΑΠ διέκρινε την αποκατάσταση...προλεταριάτου.»

β) Η απάντηση βρίσκεται στη σελ. 154 στο σχολικό βιβλίο: «Εξάλλου δόθηκε...παραμεθόριες περιοχές.»

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

α. Για την ανάπτυξη του ερωτήματος οι υποψήφιοι όφειλαν να αναφέρουν στοιχεία από τις σελ. 148-9 του σχολικού βιβλίου: «Στην αρχή το κράτος αντιμετώπισε...μοιράστηκαν την κατοικία τους με τους πρόσφυγες». Επιπλέον θα έπρεπε να εντάξουν στην απάντησή τους ως επιβεβαιωτικά, συμπληρωματικά και συνδυαστικά τα δεδομένα των **Α', Β' και Γ' Παραθεμάτων όπως:**

- Την κατάληψη όλων των δημόσιων χώρων της Αθήνας και του Πειραιά από τους πρόσφυγες και αναφορά στους χώρους όπου στεγάστηκαν.
- Την απόφαση του Υπουργείου Εθνικής οικονομίας για τοποθέτηση κρεβατιών στους διαδρόμους ξενοδοχείων.
- Τη διαμονή 70.000 προσφύγων σε πρόχειρους καταυλισμούς σε όλη την πόλη σύμφωνα με την ανακοίνωση του γραφείου του Δημάρχου Αθηνών και στην προσπάθεια του Δήμου να διαμορφώσει κατάλληλα το χώρο.
- Τη Μαρτυρία της Τασίας Χρυσάφη Ακερμανίδου, ενός παιδιού που γεννήθηκε στο δρόμο της επιστροφής στην Ελλάδα, για τη φιλοξενία από μια γυναίκα που μετέτρεψε το κοτέτσι σε «σπίτι» για βολεύτερη οικογένεια της.
- Τη συγκέντρωση πολλών προσφύγων στην εκκλησία του Αγίου Νικολάου, στην προσπάθεια τους να βρουν τους συγγενείς τους στην Ελλάδα και στην εγκάρδια φιλοξενία από τους Έλληνες παρά τη φτώχεια τους, σύμφωνα με τη μαρτυρία της Φιλιάς Χαιδεμένου.
- Τη μεγάλη έξοδο των χριστιανών από τη Μικρά Ασία, το αδιαχώρητο που υπήρχε στα πλοία, στο χωρισμό από τις οικογένειές τους, την εγκατάστασή τους σε αυτοσχέδια προσφυγικά στρατόπεδα στον περίβολο του ναού του Ολυμπίου Διός και αλλού και τέλος τη βοήθεια των εθελοντών που τους πρόσφεραν τροφή, νερό και κλινοσκεπάσματα για να καταφέρουν να σταθούν στα πόδια τους.

ΘΕΜΑ Δ1

α. Για την απάντηση του α ερωτήματος οι υποψήφιοι έπρεπε να αντλήσουν στοιχεία από τις σελ. 209-210 «Η κρίση κορυφώθηκε...θα διορίζονταν κατευθείαν από τον Πρίγκιπα.», καθώς και στοιχεία που μπορούσαν να αντλήσουν από το κείμενο Α' και Β' που παρατέθηκαν και που επιβεβαιώνουν ή συμπληρώνουν την ιστορική αφήγηση όπως:

- Τα δημοσιεύματα του Βενιζέλου στην εφημερίδα «Κήρυξ των Χανίων» με τα οποία απαντούσε στις δημοσιεύσεις των αθηναϊκών εφημερίδων που τον κατηγορούσαν (κειμ.Α).
- Τις σκέψεις του Βενιζέλου από το προσωπικό του σημειωματάριο όπου εξηγεί τους λόγους της απόλυσής του. Πιο συγκεκριμένα θεωρούσε πως ο Πρίγκιπας Γεώργιος του επέρριψε ευθύνες, ψάχνοντας για εξιλαστήριο θύμα καθώς ο ίδιος ο Αρμοστής δεν κατάφερε να φτάσει στην επίλυση του Κρητικού Ζητήματος(Κειμ.Α).
- Την αντίδραση του Βενιζέλου, μετά την απόλυση του, και την κίνησή του να οργανώσει τις αντιπολιτευτικές ομάδες οι οποίες εξαιτίας της αδιαλλαξίας του Πρίγκιπα δεν μπορούσαν να έρθουν σε συνεννόηση (Κειμ. Β).

β. Για την απάντηση του δεύτερου ερωτήματος οι υποψήφιοι θα έπρεπε να αναφέρουν στοιχεία από το απόσπασμα που βρίσκεται στις σελίδες 210 του σχολικού βιβλίου «Η αντιπολίτευση...επανάστασης του Θερίσου»: Επίσης από το Κείμενο Γ έπρεπε να αναφέρουν τους σκοπούς της Ηνωμένης Αντιπολίτευσης σύμφωνα με την προκήρυξη, ότι δηλαδή:

- Κυρίαρχο μέλημα όσων αποτελούν μέλη της Ηνωμένης Αντιπολίτευσης και έχουν υπογράψει την προκήρυξη, αποτελεί η ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα.
- Σε περίπτωση που δεν επιτευχθεί ο παραπάνω σκοπός θα επιδίωκαν την πολιτική προσέγγιση με την ελεύθερη Ελλάδα και τη μεταβολή της υπάρχουσας κατάστασης.
- Τέλος, αν δεν εκπληρώνονταν τα παραπάνω, τότε θα επιδίωκαν αλλαγή του συντάγματος ώστε να απαλλαγούν από το δεσποτισμό.
- Προκειμένου να επιτύχουν τα παραπάνω είναι διατεθειμένοι να κάνουν ένοπλες συγκεντρώσεις. Στόχος τους ήταν να μην έχουν πλέον ξένο κυβερνήτη στην Κρήτη.

Σημείωση 1^η: Σχετικά με την ανάπτυξη των πηγών δεν υπήρχε ιδιαίτερη δυσκολία στη σύνθεση των στοιχείων του βιβλίου και των παραθεμάτων. Ωστόσο οι υποψήφιοι έπρεπε να είναι προσεκτικοί ως προς τη δομή των απαντήσεων και την αλληλουχία των σκέψεων τους.

Σημείωση 2^η: Οποσδήποτε στην ανάπτυξη των παραθεμάτων απαραίτητο είναι και το πλαίσιο των πηγών. Η αναφορά δηλαδή στους συγγραφείς και το έργο τους από το οποίο αντλήθηκαν τα συγκεκριμένα αποσπάσματα και αν αποτελούσαν πρωτογενείς οι δευτερογενείς πηγές.